

1) з метою забезпечення подальшого зниження темпів інфляції утримувати на позитивному рівні ставки Національного банку України щодо рівня інфляції;

2) поступово звужувати процентний коридор за депозитними та кредитними ставками овернайт, що дозволить збільшити ефективність впливу центрального банку країни на формування короткострокових процентних ставок на грошово-кредитному ринку;

3) посилити дотримання транспарентності в роботі регулятора шляхом оприлюднення інформації щодо перспектив динаміки процентних ставок Національного банку, що дозволить учасникам ринку отримати чіткі процентні орієнтири при регулюванні власної ліквідності в умовах прозорості та передбачуваності монетарної політики;

4) відмова від практики використання монетарної бази у якості операційного орієнтиру монетарної політики у регулюванні пропозиції грошей з застосуванням процентного каналу (облікової ставки та ставок за операціями постійного доступу, що формують процентний коридор, ставок овернайт на міжбанківському ринку);

5) мінімізація волатильності та уникнення різких кроків у коригуванні облікової та інших процентних ставок регулятором.

Список літератури

1. Бюлетень Національного банку України. 2002. № 12 (119).
2. Бюлетень Національного банку України. 2009. № 12 (201).
3. Бюлетень Національного банку України. 2015. № 4 (265).
4. Бюлетень Національного банку України. 2015. № 12. *Національний банк України* : [сайт]. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897.
5. Макроекономічні показники, 2019. *Національний банк України* : [сайт]. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=23487024&cat_id=57896.
6. Дорожня карта Національного банку України з переходу до інфляційного таргетування, 16 березня 2016 р. *Національний банк України* : [сайт]. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=28704716>.

UDC 368

Petrushka O. V.

Ph.D. in Economics,
Associate Professor of Department of Finance named after S.I. Yuriy,
Ternopil National Economic University,

Shuliuk B. S.

Ph.D. in Economics,
Associate Professor of Department of Finance named after S.I. Yuriy,
Ternopil National Economic University

DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF NON-STATE PENSION INSURANCE IN UKRAINE

A definite number of regulatory and organizational measures has to be implemented for successful development of the non-state pension insurance market in Ukraine. These measures should refer to both non-state pensioners, depositors and the state as a whole. Taking that into account, it is possible to claim the main directions of development of the non-state pension insurance system should be: improvement of the legal framework on the activities of the non-state pension insurance market; increasing the level of public confidence in the subjects of non-state pension provision; incentives for employers to finance non-state corporate pension programs for employees; creation of a comprehensive system of control over the activity of the non-state pension insurance market.

A very important direction in the development of the non-state pension system is increasing the level of public confidence in the subjects of non-state pension provision, who can be realized through public awareness works, especially among pupils and students, who will soon become hired workers and will be able to choose the optimal model of pension accumulation. In addition, it is necessary to increase the accessibility and transparency of information concerning both the private pension system and its entities. It is also necessary to create an effective system of control in the market of private pension insurance, which will increase the level of public confidence in this type of pension provision again.

As for individuals, the impetus for the development of non-state pension provision is the direct participation of citizens in the non-state pension provision and payment in favor of themselves or another insured person of pension contributions. Participation of citizens in non-state pension insurance will provide several benefits, among which are the following ones: the possibility of obtaining additional non-state pension; raising the level of well-being or maintaining it after reaching the end of active employment, since non-state pension allows to increase the wage replacement rate [1, p. 385].

For legal entities, the prior direction for the development of non-state pension provision should be the establishment of corporate pension programs or participation in professional non-state pension funds. The introduction of such measures by enterprises and companies will help with motivating employees; solving social, personnel, financial and economic development issues; improving the image of a legal entity. The presence of such a system at the enterprise is an additional incentive for better performance of their work, for employment in a company that is competitive in the market, and to prevent mass dismissal at the enterprises.

In our opinion, while the introduction of corporate pension programs is an important factor affecting both the image of the company and its competitiveness, not all companies in Ukraine are able to offer such retirement benefits to its employees. Therefore, the organization of corporate pension systems for Ukrainian enterprises should be developed taking into account several conditions:

- joint participation of both the employee and the employer in the formation of an additional employee pension;
- individual determination of pension for each employee taking into account such factors as: seniority, special labour merit, personal participation in the formation of pension savings;
- determining the relationship between employee and employer contributions;
- minimizing taxation of pension contributions.

Following these conditions, businesses will be interested in organizing and financing corporate retirement plans, as they will be able to gain additional benefits. That is why, with the support of the state, it is necessary to promote corporate retirement provision as a promising and important tool for raising corporate social responsibility, as well as an additional source of material well-being for employees at retirement age.

In our opinion, the most important role in the provision of conditions for the proper development of non-state pension provision belongs to the state. After all, the state, while carrying out its rulemaking activities in this field can both stimulate and hinder the development of a particular sphere of public life by imposing privileges or restrictions on certain types of activity. So, today the main task of the state as a subject of economic relations is creating favorable economic and legal conditions for the functioning and development of the non-state pension system. Taking that into account, the prior directions of the activity of the state in the sphere of non-state pension provision should be: strengthening control over the activity of subjects of non-state pension provision by state bodies; ensuring the reliability of payments received by participants; active interest of citizens in individual participation in non-state pension funds and other institutes of non-state pension provision; protection of non-state pension funds as an institutional investor. So, the state in the field of non-state pension provision should position itself as an arbitrator, which should protect both depositors and institutions of non-state pension provision, as well as organize their activities and create conditions for their effective interaction. Strengthening control over the activities of non-state pension entities will ensure the optimal and efficient use of assets of non-state pension institutions. In addition, the use of such state measures as ensuring the reliability of payment by participants, active citizens' interest in individual participation in NPFs, protection of NPFs as institutional investors, in our opinion, will allow us to develop a long-term investment market; to reduce the burden on the solidarity level of the pension system; to increase the welfare of the population and to provide economic growth [2, p. 141 – 143].

Having provided that all the measures mentioned above, it is possible to hope for a stable development of the private pension system, which will help to stabilize the entire pension system of Ukraine by reducing the pressure on the solidarity pension system, as well as to increase the level of well-being of people of retirement age. In addition, improving the efficiency of

functioning of the non-state pension system will allow to generate a significant amount of long-term financial resources, which will become a powerful source of investment for the Ukrainian economy.

References

1. Vladyka Y. P. Directions of development of non-state pension insurance. *Money, finance, credit*. 2017. Issue 19. pp. 382 – 386.
2. Popova S. P., Rybchynska A. S. The current state and prospects of development of non-state pension insurance in Ukraine. *Scientific notes*. 2017. Issue 21. pp. 140 – 147.

УДК 336.1

Свистак А. І.

студентка 5 курсу,

Харківського інституту фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ В УКРАЇНІ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ ЇХ РОЗРАХУНКУ

В сучасних умовах фінансової децентралізації особливої уваги набувають питання щодо ефективної організації міжбюджетних відносин в Україні задля зростання фінансової незалежності органів місцевого самоврядування.

Бюджетний Кодекс України чітко визначає мету регулювання міжбюджетних відносин, яка зводиться до забезпечення відповідності повноважень на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами за бюджетами, та фінансових ресурсів, необхідних для їх забезпечення [1].

Зазначимо, що необхідність оптимізації системи міжбюджетних відносин назріла давно, а перші суттєві кроки щодо цього були зроблені ще в 1997 році з прийняттям Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Нового змісту вона набула з прийняттям Бюджетного Кодексу України, який заклав підвалини чіткого та зрозумілого розподілу ресурсів між державним та місцевими бюджетами.

Цю тематику активно досліджували багато вітчизняних науковців, таких як А. Буряченко [2], М. Кульчицький [3], О. Кириленко [4].

У системі міжбюджетних відносин важлива роль відводиться міжбюджетним трансфертам, основними видами яких є [1]:

- 1) базова дотація ;
- 2) субвенції (особлива увага сьогодні приділяється наданню медичної та освітньої субвенції) ;
- 3) реверсна дотація
- 4) додаткові дотації.

Аналізуючи дані Закону України «Про державний бюджет України на 2019 рік», зазначимо, що він передбачає такі суми основних видів міжбюджетних трансфертів [5]:

- 1) Освітня субвенція – 69 623 581, 4 тис. грн;
- 2) Медична субвенція – 55693001, 3 тис. грн;
- 3) Базова дотація – 10 367311, 9 тис. грн;
- 4) Реверсна дотація – 6819123, 7 тис. грн.

Продовжуючи аналіз міжбюджетних трансфертів, акцентуємо увагу, що вони переважно фінансуються за рахунок загального фонду Державного бюджету.

Діючий в Україні механізм вирівнювання передбачає, що місцеві бюджети можуть розраховувати на отримання базової дотації в тому випадку, коли показник їх індексу податкоспроможності не перевищує 0,9 від середнього показника по Україні. У випадку якщо цей показник знаходиться в діапазоні від 0,9 до 1,1 вирівнювання не здійснюється, а у випадку, коли індекс перевищує значення 1,1 – кошти вилучаються до державного бюджету. І це є саме реверсна дотація. Але з метою підтримки зацікавленості органів місцевого самоврядування в нарощуванні власних доходів, розмір вилучення складає 50 % від суми, яка перевищує значення індексу податкоспроможності 1,1.